

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a jogtanácsos által képviselt Magyar Állam felperesnek a dr.Bagdi László ügyvéd által képviselt alperes ellen nyugdíjpótló járadék megállapítása iránt az Orosházi Városi Bíróság előtt 5.P.20.550/2009. számon folyamatban volt és másodfokon a Békés Megyei Bíróság 1.Pf.25.794/2010/6. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes által 44. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 30.000 (Harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

I n d o k o l á s

Az 1940-ben született alperes 1990. május 10-én gépjárműbalesetet szenvedett, sérülései miatt mozgásában korlátozottá, nehéz fizikai munka végzésére és fokozott felelősséggel járó munkakör betöltésére alkalmatlanná vált. A felperes keresetpótló járadékot fizetett az alperes részére, amelynek mértéke a többszöri felülvizsgálatot követően 2007-ben bruttó 255.164 forint volt.

A felperes a keresetében elsődlegesen azt kérte, hogy a bíróság 2009. január 1. napjától nyugdíjpótló járadékot állapítson meg havi 50.000 forint összegben, másodlagos kérelme arra irányult, hogy amennyiben az alperes „dolgozhatna”, akkor a keresetlevél beadásától számított hat hónapra visszamenőleg, 2007. március 1-jétől a járadékot a bíróság szállítsa le havi 50.000 forintra.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a nyugdíjkorhatár elérése nem ad alapot annak megállapítására, hogy azt követően az alperes ne dolgozhatna tovább, így az elérhető jövedelmét ennek alapján kell meghatározni.

Az elsőfokú bíróságnak a keresetet elutasító 5.P.20.242/2008/27. számú ítéletét a felperes fellebbezése folytán eljáró Békés Megyei Bíróság az 1.Pf.25.337/2009/4. számú végzésével hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította a nyugdíjkorhatár elérésekor megállapítható nyugdíjjal kapcsolatos bizonyítás lefolytatása érdekében.

Az újabb eljárásban az elsőfokú bíróság igazságügyi orvosszakértőt és igazságügyi könyvszakértőt rendelt ki és a lefolytatott bizonyítás alapján meghozott ítéletében a felperest terhelő havi 290.920 forint keresetpótló járadék összegét 2010. január 1. napjától kezdődően havi 163.375 forintra leszállította és a fizetési kötelezettség jogcímét nyugdíjpótló járadékra módosította. Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában megállapította, hogy az alperes hosszan tartó üléssel együtt járó munkakörben dolgozni nem tud, így a baleset előtti pénzügyi, számviteli munkát ellátni nem képes. A bíróság által kirendelt igazságügyi orvosszakértő szerint az alperesnél diagnosztizált természetes kóroki betegségek önmagukban való fennállása esetén is valószínűsíthetően nem képes az alperes a könyvelői munkakör ellátására. Az alperes becsatolta dr.F.Z. igazságügyi orvosszakértő véleményét, amely szerint az alperes könyvelői tevékenységet a balesetből eredő egészségromlás miatt nem végezhet. Az elsőfokú bíróság a kirendelt igazságügyi orvosszakértő szakvéleményét fogadta el az ítélezés alapjául, figyelembe véve azt, hogy az alperes korábban a szakvéleményben foglaltakat nem vitatta és a magánszakértői véleményt indokolatlanul késedelmesen terjesztette elő. Az elsőfokú bíróság a nyugdíjpótló járadékot az igazságügyi könyvszakértői véleményben megállapított, a felperes által is elfogadott legnagyobb összegben határozta meg a 2008. december 31-éig feltételezett munkavégzés figyelembevételével. A felperes a módosított keresetében 2010. január 1-jétől kérte a járadék leszállítását, ezért a kezdő időpontot az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemmel egyezően állapította meg.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a felperes nyugdíjpótló járadék fizetési kötelezettségét 2009. január 1-jétől kezdődően szállította le, egyebekben pedig helybenhagyta. A másodfokú ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság tévesen mellőzte az alperes által becsatolt igazságügyi orvosszakértői véleményt a Pp. 141. §-ának (6) bekezdése alapján, ennek azonban azért nem volt jelentősége, mert függetlenül attól, hogy az alperes korábbi munkavégzését a balesetből eredő és sorsszerű megbetegedései mennyiben gátolják, azt nem lehet megállapítani, hogy az alperes a nyugdíjkorhatárt követően is dolgozott volna. Az igényérvényesítés határidejének módosítására pedig a Pp. 247. § -a (1) bekezdésének b) pontja alapján megengedett keresetfelemelésre tekintettel lehetőség volt.

Az alperes felülvizsgálati kérelme a keresetet elutasító, 5.P.20.242/2008/27. számú elsőfokú ítélet hatályban tartására irányult. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében kifogásolta, hogy a felperes a bíróság többszöri felhívása ellenére sem terjesztette elő a Pp. 121. §-a (1) bekezdésének megfelelő, pontos kereseti kérelmet, ezért a keresetlevelet a Pp. 124. § (2) bekezdés a)

pontja alapján idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítani. Az alperes szerint ezért „érthetetlen” és törvénysértő a másodfokú bíróságnak az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyező végzése, valamint az ezt követő eljárásban hozott jogerős 1.Pf.25.794/2010/6. számú ítélet. A jogerős döntés azért is törvénysértő, mert az alperes nem cáfolhatta meg az alapperben kirendelt orvosszakértőnek azt a megállapítását, hogy a sorsszerű betegségei lehetetlenné tennék a könyvelői munka folytatását, ugyanakkor a bírói gyakorlat szerint, ha a sorsszerű megbetegedéshez baleseti eredetű megbetegedés is kapcsolódik és a baleseti jellegű megbetegedés hozzájárul a keresőképtelenséghez, akkor meg kell állapítani annak a felelősségét, aki a balesetért helytállni tartozik. Az alperes vitatta, hogy a perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő megállapításait a per során ne kifogásolta volna. Jogi álláspontja szerint a jogszabálysértés megállapítható azért is, mert a bíróság nem vette figyelembe, hogy az alperes egyéni vállalkozó is lehetett volna és nem rendelkezett a jogalap nélkül kifizetett járadék beszámítási módjáról sem.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a másodfokú bíróságnak a hatályon kívül helyező végzését is támadta és az újabb eljárás lefolytatása előtt hozott elsőfokú ítélet hatályban tartását kérte, erre azonban nincs jogi lehetőség. A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján csak a jogerős ítélet vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés felülvizsgálata kérhető a törvény által előírt határidőben. A hatályon kívül helyező végzés ellen felülvizsgálati kérelem nem terjeszthető elő, ebben a felülvizsgálati eljárásban a kereset előterjesztésével kapcsolatos hiányosságok és azoknak a hatályon kívül helyező végzés előtti, vitatott eljárásjogi következményei nem vizsgálhatók. A felülvizsgálati kérelem az elsőfokú bíróságnak az újabb eljárásban hozott ítéletét és az ezt felülbíráló másodfokú ítéletet érintheti és e körben kellett a Legfelsőbb Bíróságnak vizsgálnia, hogy a jogerős döntés jogszabálysértő-e.

A bíróságnak a felemelt kereset alapján a 2009. január 1-jétől járó járadékról kellett döntenie. A jogerős ítélet indokolása helyesen utal arra, hogy az alperes keresetvesztését (jövedelemkiesését) általában a balesetet megelőző egy évben elért rendszeres kereset (jövedelem) havi átlaga alapján kell meghatározni [Ptk. 357. § (1) bekezdés], a Pp. 230. §-ának (1) bekezdése pedig lehetőséget teremt

a járadékalap módosítására, ha utóbb változás következik be. Ezt a változást az adott esetben az teremtette meg, hogy az alperes a nyugdíjkorhatárt - 2009. január 1-jén már több évvel - betöltötte. A baleset hiányában elérhető jövedelmének megállapítása érdekében ezért a bíróságnak a hivatkozott jogszabályi rendelkezésre tekintettel azt kellett vizsgálnia, hogy a baleset előtti munkakör, azaz a könyvelői munka végzése esetén az alperes milyen összegű nyugdíjban részesült volna. E körben az alperes az egyéni vállalkozói jövedelem és a nyugdíjkorhatár elérése utáni munkavégzés figyelembevételét kérte, azonban egyrészt az alperes a baleset előtt egyéni vállalkozóként nem dolgozott és csupán feltételezés, de nem bizonyított, hogy ilyen tevékenységet, illetőleg 2009. január 1-jétől a 69 éves alperes bármilyen más kereső tevékenységet végzett volna. A bíróság mindezek bizonyítatlansága miatt nem fogadta el az alperes álláspontját a jövedelemkiesés meghatározásában, ezért annak az orvos-szakmai kérdésnek nem volt jelentősége, hogy a nyugdíjkorhatár elérését követően a munkavégzésben a természetes okú betegségek is akadályozták-e az alperest, ezért a további orvosszakértői bizonyítás mellőzése miatt a jogerős ítélet nem jogszabálysértő. Nem volt vitatott a felperes járadékfizetési kötelezettsége; az annak leszállítása, illetőleg a járadék nyugdíjpótló jellegének meghatározása iránti igény alapos volt, a beszámítással kapcsolatban pedig nem volt olyan kérelem, amelyről a bíróságnak határozni kellett volna. A felperes egyébként csak 2009. január 1-jétől kérte a járadék leszállítását és annak mértéke meghatározásánál elfogadta az igazságügyi szakértői vélemény szerinti és az alperesnek legkedvezőbb számítást, az alperes által hivatkozott jövedelemszámításra pedig nem volt alap.

A kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok miatt nem jogszabálysértő, ezért azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 274. §-a szerint tárgyaláson kívül meghozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperest a felperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére.

Budapest, 2011. október 17.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Almásy Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági tisztviselő
HM